

Kulturnämnden

Lägesrapport gällande vård och underhåll av offentlig konst

Förslag till beslut

Kulturnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Vård och underhåll av kommunens konst, som primärt finns i stadsmiljön och övriga offentliga platser, har genomförts i snabbare takt än beräknat, vilket gör att fler verk kan renoveras innan årsskiftet. Besiktningen av det största konstverket, målningen på Jarlabergs vattentorn, planeras inledas under tidig höst och målet är att verket ska vara färdigrenoverat under år 2017. Lokalenheten har tagit över vård- och underhållsansvaret för konst som är knuten till skol- förskolefastigheter, vilket förväntas leda till ett bättre underhåll och att konst inte försvinner i samband med ombyggnationer och fastighetsförsäljning. Nya sätt att kommunicera om konst med medborgarna är i fokus och konsten finns nu tillgänglig på Instagram under namnet "Nackaart". Den första konstpromenaden planeras vara klar i höst i Fisksätra.

Ärendet

I detta ärende ges en kortfattad lägesrapport gällande vård, underhåll och drift av kommunens offentliga konst år 2016 – 2017.

Bakgrund

Kulturnämnden ansvarar för vård och underhåll av kommunens offentliga konst, totalt 42 konstverk, som framför allt finns på allmän plats och i offentliga miljöer. Kulturnämnden har tecknat avtal med kulturhuset Dieselvekstaden gällande ansvaret för den övergripande operativa arbetsprocessen, vilket bland annat innefattar vård, underhåll, drift, kommunikation samt nyproduktion av konst.

Vård och underhåll

Konst i förskolor och skolor

Kommunens offentliga konst som är knuten till förskole- och skolfastigheter har respektive hyresgäst tidigare ansvarat för gällande vård, drift och underhåll. Detta har dock inte fungerat tillfredsställande på grund av att verksamheterna inte har haft tillräckliga resurser och kunskaper. Det har även visat sig att konsten i dessa fastigheter har fallit mellan stolarna i samband med ombyggnationer och försäljning av förskole- och skolfastigheter. Vid inventeringen som Nacka kulturcentrum genomförde år 2015, framkom att följande fem verk saknades:

- Verk nr 5512
Konstnär Gerd Melén
År: 1999
utan titel
Placering: Kastanjen, Ektorpsvägen 2.
Försvann i samband med att socialtjänsten flyttade sin verksamhet.
- Verk nr 5515
Konstnär: Lizzie Olsson
År: 1992
Placering: f.d. Boo kommunalhus
- verk nr 5517
konstnär: René Lord
År: 1992
Placering: f.d. Boo kommunalhus
- Verk nr 5518
Konstnär: Stellan Lundblad
År: 1992
Placering: f.d. Boo kommunalhus
- Verk nr 5519
Okänd konstnär
Placering: före detta Boo kommunalhus
Saknas efter att fastigheten övergått i privat ägo och den kommunala verksamheten flyttat ut.

Nacka kulturcentrum (numera Kulturhuset Dieselverkstaden) har gjort efterforskningar, men tyvärr har inte verken återfunnits. Mot bakgrund av ovanstående har lokalenheten övertagit ansvaret för vård, underhåll och drift av all konst som ingår i förskole- och skolfastigheter från och med våren 2016. Det harmonierar även med Rikshems upplägg av fastighetsdrift. Lokalenheten har tagit fram nya gränsdragningslistor och rutiner som ska

säkerställa att konstperspektivet tas tillvara i samband med fastighetsförsäljning och ombyggnationer. Kulturhuset Dieselverkstaden kommer att bistå lokalenheten i arbetet med att ta fram en checklista gällande konsten i samband med fastighetsförsäljning.

Kulturnämnden ska fortsatt bistå med konstexpertis gällande vård, underhåll och nyproduktion av konst i förskole- och skolfastigheter. Kulturhuset Dieselverkstaden har upphandlat en konservator med uppdrag att inventera all konst i kommunens skolfastigheter med start under hösten, vilket ska resultera i en vård- och underhållsplan för lokalenhetens vård och underhåll av konst. Totalt avsätts 66 000 kronor inom ramen för kulturnämndens konstbudget för detta uppdrag. Resterande kostnader för en fullständig inventering avsätts inom lokalenhetens budget. Det är viktigt att inventeringen genomförs snarast möjligt för att förhindra att värdefull konst förstörs och att kostnaderna ökar på grund av eftersatt underhåll. Kultur- och fritidsenheten kommer att följa utvecklingen för att säkerställa att konstprocessen gällande skol- och förskolefastigheter fungerar tillfredsställande.

I linje med ovan nya gränsdragning och organisation, kommer kultur- och fritidsenheten att föreslå lokalenheten att även överta vård- och underhållsansvaret gällande konst i fastigheter för äldreomsorg och gruppboenden till lokalenheten. I dagsläget rör det sig om följande verk inom kulturnämndens ansvarsområde:

Nr 5523: Näckrosen av Dina Hviid – placering Kompassen (gruppboende)

Nr 5543: Sexton bilder och en björk av Roland Person – placering Nacka senior center

Nr 5504: Inne och Ute av Eva Grytt – placering Tallidsgården

Nr 5542: Sinnenas trädgård av Mette Wihlborg – placering Tallidsgården

Genomförda och planerade insatser 2016 - 2017

I maj 2015 fattade kulturnämnden beslut om en reviderad vård- och underhållsplan baserat på inventeringarna i bilaga 1 och 2. Beslutet innefattade bland annat att alla verk som inte hade skyltar enligt bilaga 2, skulle skyltas under 2015, samt att de verk som graderats med en etta i bilaga 1 och 2 ska vara åtgärdade senast under år 2016. Alla verk har fått skyltar i enlighet med ovan beslut, och nedan verk som krävde omfattande åtgärder är färdigställda enligt planen, bortsett från verk nr 5514 där en mindre åtgärd kvarstår.

Genomförda insatser

Nr 5534 Edvin Öhrström "Gås"

Nr 5535 Carl Milles "Knut Wallenberg"

Nr 5514 Mikael Pauli "2:an"

Nr 5526 Henry Gustafsson/Ilhan Koman "Fisksätra II"

Nr 5527 Henry Gustafsson/Ilhan Koman "Fisksätra III"

Nr 5528 Bertil Herlov Svensson "Arkitekta Skulpturum"

Planerade insatser

Underhållsarbetet har gått i snabbare takt än förväntat, vilket innebär att nedan verk, som är i behov av mindre omfattande åtgärder, påbörjas nu och planeras vara renoverade vid årsskiftet.

- Nr 5501: Beth Laurin/Mats Olofgörs ”Tid och rum”
- Nr 5503: Arvid Knöppel ”Två Visenter”
- Nr 5508: Ernst Billgren, Musik resp. kunskap
- Nr 5509: Gunnar Nilsson, Flicka som vänder sig om
- Nr 5520: Bertil Herlov Svensson ”Del av helhet, helhet av del III”
- Nr 5521: Torsten Renqvist ”Spelande tjäder”
- Nr 5522: Torsten Renqvist, Horisont dykare
- Nr 5529: del av helhet – helhet av del I
- Nr 5530: del av helhet – helhet av del II

Arbetet har lagts upp för att bli så resurseffektivt som möjligt, vilket innebär att renoveringarna måste anpassas till kommunens om- och nybyggnationer. Det betyder att tidigare beslut om att renovera Sverre Erixons verk i Näckenbadet (nr 5545) inte kommer att ske förrän badet ska rivas. Då Nacka simhall står inför en ombyggnad kommer Sverre Erixons verk (nr 5506) tas in för renovering men det kommer inte att återplaceras förrän simhallen är klar.

Nr 5539: Jarlabergs vattentorn är det största konstverket inom kulturnämndens ansvarsområde. Verket uppfördes 1987 av konstnären Åke Pallarp och en renovering av målningen, som är ett landmärke i Nacka, planeras enligt nedan etapper:

Etapp 1

Besiktning av målningen, vilket kräver skylift eller byggnadsställning för att kunna ta in offerter gällande renoveringsuppdraget. Målet är att genomföra detta så snart som möjligt, men senast tidig höst 2016.

Etapp 2

Provtvätt av ytorna på tornets södra och norra sidor. Ytor på omkring 25 meters höjd bör provtvättas på ett varierat antal färgytor i utsmyckningen, cirka 6-7 kvm/yta. Syftet med denna provtvättning är att undersöka vad som är smuts, respektive väderslitage. Den södra sidan som exponeras mest av solljuset är mer påverkad än den norra sidan. Utifrån provtvätt och besiktning kan en bedömning göras gällande hur renoveringen av måleriet bör genomföras. Samtidigt görs en undersökning gällande vilken färgsort och vilka nyanser som använts när utsmyckningen gjordes.

Etapp 3

Måleriarbete, vilket planeras genomföras under den varma årstiden 2017. Detta är under förutsättning att insatserna ryms inom ramen för kulturnämndens budget, samt att det inte genomförs några stadsbyggnadsprojekt i direkt anslutning till tornet under den tiden. Då de två första etapperna är genomförda kan en kostnadsberäkning göras och kulturnämnden kan ta ställning till ett eventuellt behov av ytterligare resurser för renoeringen.

Kommunikation

Kulturnämnden har ansvar för en sammanhållen övergripande kommunikation om kommunens totala konstbestånd. I kommunikationsarbetet ingår även dialog med medborgare som berörs vid nyproduktion av konst. Vid produktion av offentlig konst på förskolor och skolor är exempelvis barn och personal alltid delaktiga i konstprocessen.

Enligt upphovsrättslagen ska alla konstverk ha skyltar som informerar om vem som gjort verket, vilket nu är genomfört enligt planen. För övrigt är det viktigt att det finns lättillgängliga kommunikationsmöjligheter för medborgarna gällande konsten för att uppnå ökad kännedom och tillgänglighet. Konst utgör en del av Nackas kulturarv och stadsmiljö. Den skapar bland annat mötesplatser och tillfällen till lek och äventyr för barn. All konst finns presenterad på kommunens webbplats och nästa steg är att lägga in den i kartskiktet för kulturanläggningar.

Kulturhuset Dieselverkstaden utreder möjligheten att lägga in konsten i Naturappen som kommunen redan använder. Det skulle innebära ytterligare en kanal att nå ut med konst till nya målgrupper.

Konsten finns även på Instagram under namnet "Nackaart". Där kommer information om renoeringar, nyproduktion och övriga händelser kring konsten att presenteras. Syftet är att skapa nya möjligheter till dialog med medborgarna gällande Nackas konst. Kulturhuset Dieselverkstaden har även påbörjat arbetet med den första konstpromenaden som blir i Fisksätra. Den planeras vara klar till hösten.

Ekonomiska konsekvenser

Planerade insatser ryms inom ramen för kulturnämndens budget.

Konsekvenser för barn

Den offentliga konsten i Nacka ska vara tillgänglig, attraktiv och väl fungerande även för barn och ungdomar. Konst som inte fungerar utifrån konstnärens idé, eller tillåts förfalla, bidrar till miljöer som upplevs som eftersatta och oattraktiva. Det kan bidra till otrygghet och en negativ bild av den dagliga vistelsemiljön. De föreslagna åtgärderna i denna skrivelse bidrar till att höja kvaliteten i kommunens stadsmiljöer, samt bidrar till ökad tillgänglighet till offentlig konst. Detta är positivt för alla som bor i kommunen, inte minst för barn och ungdomar.

Bilagor

1. Vård- och underhållsplan för offentlig konst i Nacka kommun, del 1
2. Vård- och underhållsplan för offentlig konst i Nacka kommun, del 2

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Anna Hörnsten
Utvecklingsledare kultur
Kultur- och fritidsenheten